

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 240

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, OCTOBER 14, 1939

LETO XLII. — VOL. XLII.

KONCEM TEDNA

ZADNJA dva tedna se opaža pri predsedniku Rooseveltu, da je bolj tih kot sicer in kar ni njegova navada, da več posluša kot govor.

SENATORJI, ki nasprotujejo spremembni neutralne postave, že priznavajo, da so v manjini in da bo Rooseveltov predlog sprejet enkrat v začetku novembra, z malimi spremembami, kot v 90 dnevnemu kreditu in pa glede olajšave glede ameriških trgovskih ladij.

ADMINISTRATOR Paul Mc- Nutt se že ozira po žurnalistu, ki bi vodil publiciteto v njegovi predsedniški kampanji. (Pozor, slovenski žurnalisti!)

DOSTI jih je v kongresu, ki misijo, da bi morale imeti Zed. države dve popolni bojni mornarici, eno v Atlantiku, eno v Pacifiku in vsako zmožno obvladati vsakega sovražnika. Seve, to bi bilo tisoče milijonov in dolga leta gradnje, kje so pa stroški vzdržavanja. Ideja je lepa in domoljubi jo bodo z navdušenjem pozdravili, dokler ne bodo vzel svinčnika v roke in računali.

ROOSEVELT ni nič kaj zadovoljen z vojnimi oddelkom in se že namiguje, da bosta zletela vojni tajnik Woodring in njegov pomočnik Johnson.

POROČALO se je, da je Romunija zadržala bivšega poljskega ministra zunanjih zadev, Jožeta Becka in maršala Smigly-Rydzja na zahtevo Nemčije in Rusije. Iz zanesljivih krogov se pa zdaj poroča, da sta to zahtevali od Romunije Anglia in Francija, ki nista hoteli imeti nobenega izmed teh pri formiranju nove poljske vlade v Parizu, niti pri formiranju poljskih divizij proti Nemčiji. Oba bosta ostala do konca vojne v Romuniji.

KDOR se pelje iz Francije v Italijo, bo videl prav pri prehodu v Italijo velike napise v francoščini, ki pravijo: "Zivijo, Italija! Franco se ne bodo nikdar borili proti svojim bratom!" V Italiji so izginili vsi protiangleški napisni in nadom sreči poslušati francoska radijska poročila. Torej kaj...

JAPONSKI novinci, ki so poslani na Kitajsko, prihajajo v službo kaj kislih obrazov. Japonci so siti dolge vojne, ki jo bojujejo s takimi žrtvami. Nedavno se je uprl polk novincov blizu Hong Konga. Ko so jih ukrotili, je 17 upornikov izvršilo hara-kiri, ostali so bili postavljeni ob zid.

SVET se ni naznalo nemškega razglaša na češkem in Moravskem, da Nemci ne bodo ravnali s Čehi ali Moravci, ki jih vjamejo v zavezniški vojski, kot vojnim ujetnikom, ampak jih bodo sodili kot izdalce.

Akronski slovenski program Na radio oddajni postaji WJW v Akronu je vsako nedeljo ob devetih zjutraj slovenski program, ki traja 15 minut. To postajo lahko dobite na 1210 kilociklih.

Urednik Napreja izvršil samomor

Čikaška "Prosветa" poroča z dnem 12. oktobra:

"Naročnik Prosветe iz Pittsburgha, Pa., nam je posal izrez iz lista The Pittsburgh Post-Gazette z dne 5. oktobra t. l., iz katerega posnamo sledete:

Paul Schiffrer, star 38 let, se je obesil v uredniški sobi slovenskega komunističnega lista Napreja v torek popoldne, dne 3. oktobra, v drugem nadstropju tiskarniškega poslopja na naslovu 1916 East Street. Nameščena je našla visečega mrlja.

(To je za enkrat vse poročilo. Uredništvo Prosветe prosi načnike v Pittsburghu, če jim je kaj več znanega, naj takoj poročajo. Mi smo že pred meseci slišali govorice, da pravi urednik Napreja je neki Šiffrer, ki je prišel v Združene države nepostavno iz Kanade, ker pa ne damo nič na gole govorice, nismo tega nikdar omenjali. Dali je Šiffrer bil njegovo pravo ime in odokd je bil ta človek doma, je seveda za nas uganka — ne verjamemo pa, da oni, ki so odgovorni za Napreja; ne vedo tega.)

Gost iz Anglie je mnenja, da bo sedanja vojna trajala morda kar polnih 25 let

New York. — Sem je dospel lord Dudley Leigh Marley, katerega so takoj obkoličili časnikarski poročevalci in ga vprašali, koliko časa, misli, da bo ta vojna še trajala.

"To je težko reči," je reklo Lord, "toda pripravljeni moramo biti na dolgo vojno, četudi upamo, da bo kratka. Ne smemo pozabiti, da so trajale tudi v preteklosti vojne po 100 let, 30 let in da so trajale Napoleonove vojne polnih 25 let."

"Toda to je druge vrste vojna. Čas bo postal usoden za Hitlerja."

Publicist Knox se je pognal za Rooseveltata

New York. — Publicist Frank Knox, ki je bil leta 1936 podpredsedniški kandidat republikanske stranke, je nastopil v zavoru predsednika Roosevelta in njegovega predloga za spremembo neutralne postave.

"Ali more kdo verjeti," je reklo Knox, "da bi kdo, razen blaženja kot je Hitler, namenoma vodil kak velik narod v vojno, da bi s tem dosegel svoj ali svoje stranke uspeh? Noben trezno misilec državljan ne more kaj takega misli ali govoriti."

Novi bondi

Okraini komisarji okraja Cuyahoga bodo vprašali volivce 7. novembra za odobritev \$4,500,000 bondov za gradnjo novih cest. Kakor se je mesto razvilo v zadnjih 30 letih, so te ceste neobhodno potrebne, trdi komisarji. Denar od teh bondov se bo rabil samo za nakup posestev, kjer bodo ceste tekle. Država in zvezna vlada bodo po potrošili \$10,000,000, da te ceste zgradijo. Ena teh cest bo tekla ob železniški progi od Gordon parka do 140. ceste skozi Bratenahl.

Lepo naročilo

Clevelandsko firmo Diesel Engine Division of General Motors Corp. je dobila včeraj od mornariškega oddelka vlade naročilo za opremo podmornic v vstopi \$2,606,001. Firma tudi popravila Diesel stroje potopljene ameriške podmornice Squalus.

KOMUNISTI VOHUNIJO PRI MORNARICI

Washington, D. C. 13. okt. — Danes je pričal pred Diesovim preiskovalnim odborom Maurice L. Malkin, ki se je izkazal, da je bil med ustanovitelji ameriške komunistične stranke. Malkin je izpovedal, da so komunisti že naleta vohunili v Brooklynski ladjevalnicu in so odtod pošljili vse informacije v sovjetsko Rusijo. Dalje je Malkin izpovedal, da je bil za posredovalca agent ruske skrivne policije, Dirba, ki se še vedno nahaja v New Yorku.

Malkin je tudi povedal, da člani komunistične stranke, ki so zaposleni v ameriški industriji poročajo vse važne informacije glede dotične industrije svojim uradnikom. Malkin je bil član komunistične stranke od leta 1919 do 1936 in je bil aktiven tudi v unijskih organizacijah. Izdal je dolgo vrsto unij in unijskih voditeljev, ki so komunisti.

Konvencija C. I. O. ni razpravljalna o tretjem terminu Roosevelta

San Francisco, Cal. — Konvencija delavske organizacije CIO, ki zboruje v tem mestu je z živahnim odobravanjem sprejela resolucijo, ki obtožuje Nародни delavski odbor, ki daje prednost osebam, ki niso naklonjeni CIO. Konvencija je odločila svojo politično akcijo za leto 1940, toda se pri tem ni z nobeno gesto dotaknila tretjega termina predsednika Roosevelta, čeprav so zahtevalo to že mnoge podružnice CIO in enako tudi državne konvencije.

ZA OPROSTITEV BILLINGSA

San Francisco. — Gouverner Olson je apeliral na kalifornijsko vrhovno sodišče, da priporoči izpustitev iz ječe Warren K. Billingsa, ki je bil obsojen na celozivljensko ječo v zvezi z bombnim napadom leta 1916. Za isto obtožbo je bil zaprt tudi Tom Mooney, ki ga je pa gevernor Olson osvobodil iz ječe.

ROP DEMANTOV

Cincinnati, O. — Ko je korakal včeraj opoldne Serano Davis, O. poroča, da je videl v četrtek večer tri odrasle srne na South Woodale Rd. v Beechwoodu. Srne so stale nepremično ob potu, dokler ni bil avto naprej. Ker je bilo ponoči, jih je slepila luč. Najbrže so srne prisile iz višje šole v Pennsylvania in jim je dobro znano, da lovski sezija še ni odprta.

Obsojen po 9 letih

Cape May, N. J. — Tukaj je bil spožnan krivim umora prvega reda Dominik Rodia, bivši privatni detektiv v Philadelphia. Leta 1932 je vrgel iz colnega Josepha Arena v namenu dobiti za njim zavarovalnino. Rodia so prijeli letos v maju v Clevelandu, kamor je bil pribegnil k svoji sestri na 907 Nathaniel Rd.

Pozor, lovi!

Robert Hilliard iz Chagrin Falls, O. poroča, da je videl v četrtek večer tri odrasle srne na South Woodale Rd. v Beechwoodu. Srne so stale nepremično ob potu, dokler ni bil avto naprej. Ker je bilo ponoči, jih je slepila luč. Najbrže so srne prisile iz višje šole v Pennsylvania in jim je dobro znano, da lovski sezija še ni odprta.

Kako se je Bremen izmuznila iz pasti

Amsterdam. — Kako je bežal \$20,000,000 vreden nemški parni Bremen iz New Yorka v rusko pristanišče Murmanski, pripoveduje Eduard Post, ki je opravljal na Bremenu službo kuhanja. Bremen je zapustil New York na 30. avgusta in je plul z brzino 30 milij na uro vse skozi do Murmanska.

Več dni in noči je bila vsa posadka zaposlena s tem, da je barvala ladjo z sivo barvo, da ne bo ladja toliko vidna sovražniku. Na 3. septembra je poklical kapitan Ahrens vso posadko v ladisko dvorano in povedal, da je bila ta dan napovedana vojna.

Na 4. septembra je kapitan zo-

Ameriški parnik rešil posadko angleške ladje, druga v plamenih

New York, 13. okt. — Kapitan ameriškega parnika S. S. President Harding poroča potom radia z morja, da se je odvzal klicu na pomoč francoskega parnika W. Emile Miguet. Kapitan Roberts je hitel na pomoč in spotoma pobral 36 mož posadke potopljene angleške ladje Heronspool. Kapitan je potem hitel na mesto, odkoder je posadka francoskega parnika klicala na pomoč, kakih 100 milij južnozapadno od irske obale. Ko je dosegel ameriški parnik na mesto, je našel francoski tankar in plamenih, toda posadke ni bilo nikjer. Kapitan Roberts ni poslal natančnejšega pojasnila o vzrokih nezgode obeh ladij. Parnik President Harding vozi Amerikanec domov in se ga pričakuje v nekaj dneh v New Yorku.

La Follette proti repealu embarga

Washington, D. C. — Senator La Follette iz Wisconsina je govoril proti spremembni neutralne postave v isti zbornici, kjer je njegov oče govoril pred 22 leti proti vstopu Zed. držav v svetovno vojno. La Follette je svaril svoje kolege, da bi spremembu neutralne postave, kakor jo predlagata administracija, vodila do varnosti v Evropi, so Chamberlain in njegova klika izvolili vojno. Chamberlainov govor je temeljil ves na lažeh. Ko dolži Nemčijo prelomitve beseide, pa ve, da je zidan ves angleški imperij na sili in lažeh.

"Zdaj, po Chamberlainovem govoru nemški narod ve, kaj nje-

govar v parlamentu.

Kongres Zed. držav se v vsem strinja z akcijo državnega tajnika, ki se je potegnil za Finsko

Washington, D. C. — Obe strani kongresa, to je oni, ki so za spremembu neutralne postave in oni, ki so proti, se strinjajo z kongrom ameriške vlade, ki je v Moskvi posredovala v prilog Finnske, edine evropske države, ki redno plačuje svoje obveznosti v Zed. državah. Vlada je potom svogovala poslanika v Moskvi izvražila željo napram sovjetski vladni upanje, da se ne zgodi ničesar, kar bi ogrožalo prijateljske odnose med Finsko in Rusijo. To mi, kakor se je včeraj govorilo po Evropi.

Nekateri senatorji so mnenja, da bo Stalinovo prodiranje čez baltiške države mnogo pomagalo Rooseveltovi spremembni neutralne postave. Administracija se je izjavila, da je nastopila glede Finske popolnoma samostojno in da ni glede tega v nobeni zvezi z škandinavskimi državami.

Chamberlainov govor bo temeljil na tem, kakov je izjavil v zbornici poslanec, da će želi Nemčija resnični mir, mora svoje ponudbe postaviti na kaj bolj solidnega, kot je bil pa Hitlerjev

govor v parlamentu.

Tovarna poroča dobičke LEWIS PONOVNO IZVOLJEN

San Francisco. — John L. Lewis predsednik delavske organizacije CIO, je bil na konvencijo soglasno izvoljen predsednikom.

NE MARA NEMCEV

New York. — Poljak John Tyskin je s polenom pretepel hčer svoje hišne gospodinje, ker je te rekla, da so Nemci prijazni ljudje. John je na svobodi pod \$500 varščine, dekle je pa v bolnišnicu.

JUGOSLOVANSKI NEMCI SO V SKRBEH

Belgrad, 12. okt. — Jugosloveni, ki se zadovoljajo nemško akcijo v baltiških državah, kjer se pač to vrši v sporazumu z Rusijo. Vendari slišali o Hitlerjevih načrtih, da pristavljajo časopis, se bo dalo na prostoto voljo vsakemu Nemcu v Jugoslaviji, da se izseli v Nemčijo. Časopis nemške manjšine v Jugoslaviji, ki je sicer naklonjen nacijam, zanika, da bi se vršila kaka tozadne pogajanja med Nemčijo in Jugoslavijo. Časopis po večini ni pronacijsko.

Nemci so v Jugoslaviji naseljeni že stoletja in njih misljenje je, da so v Jugoslaviji nasele vladavina. Časopis po večini ni pronacijsko.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznolih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.

Za Evropo, celo leto, \$7.00.

Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.

European subscription, \$7.00 per year.

Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

No. 240, Sat., Oct. 14, 1939

Zavednost slovenskih državljanov

Dobre tri tedne je še do glavnih volitev. Kakor je bila za primarne volitve bolj pičla udeležba, se pričakuje za glavne volitve več glasov, kakor je to še vselej bilo.

Kar se tiče slovenskih vlad v Clevelandu, se ne moremo pritožiti, da bi bila ravno slaba udeležba od strani volivev. Zlasti 23. varda se je zelo dobro odzvala. Upamo pa, da bo na 7. novembra še večja udeležba, ko boste glasovali in odločevali, kdo bo naš prihodnj Župan, kdo bo naš mestni odbornik v tej in oni vardi, kdo bodo naši sodniki in še nekaj drugih važnih vprašanj bodo dobili volivci v odločevanje.

Že danes apeliramo na vse slovenske državljanke in državljanke, naj se zavzamejo, da bodo šli na 7. novembra vsi volit. Vsi brez izjeme! Demokrati in republikanci in vsi drugi, ki morda pripadajo kaki drugi politični stranki. Na 7. novembra boste namreč imeli priliko izvoliti našega rojaka za mestnega sodnika. To je dobro poznani John L. Mihelich.

Da, zelo lepa prilika je zanj, da bo izvoljen. Lepa prilika je zato, ker je za tisti urad, v katerega kandidira Mr. Mihelich več kandidatov, a samo en Slovenec oziroma Slovan. Če gredo vti Slovenci na volišču in oddajo glasove zanj, je že to lepo število, o katerem ne more reči noben drug kandidat, da ga ima kompaktno za seboj.

Poleg naših glasov so pa Mr. Mihelichu obljubljeni tudi drugi in skoro sram nas je, ko slišimo, kako vneto delujejo za njegovo izvolitev druge narodnosti, mi pa ne. Dozdaj so mu obljubili vso podporo in tudi faktično že pisejo zanj sledeči časopisi: slovaški Hlas, poljski Polish Daily News in Polish Monitor, češki Svet, židovski vti trije: Jewish World, Jewish Independent in Jewish Review and Observer.

Poleg tega se je izrekla za Mr. Mihelicha Kosmopolitska liga, v kateri je včlanjenih 17 narodnosti, ki bo tudi z vso močjo delovala za njegovo izvolitev. Poleg vseh slovenskih vlad je indorsirala Mr. Mihelicha 4. varda (madžarski demokratični klub) in demokratični klub 14. varde.

Vidi se torej, da ima Mr. Mihelich mnogo priateljev in da ga smatrajo za sposobnega človeka, ki bo delal Slovanom in Amerikancem čast v sodnem uradu. Zato tudi Slovenci ne bomo hoteli biti zadnji, da bi dobil naš rojak več podpore in glasov pri drugih narodnostih kot pri Slovencih in bomo volili vti zanj. Bodimo ne samo dobri ameriški državljanji in državljanke, ampak bodimo tudi zavedni Slovenci in podprimo našega rojaka, da bo izvoljen v ta odlični in važni urad mestnega sodnika.

On je mož, ki je sposoben za ta urad. Je pa tudi zaveden Slovenec, ki se ne sramuje povedati, da je sin slovenskih staršev. Torej je vreden, da glasujemo zanj.

Ali bodo ustavili Stalina?

Vlada Zed. držav pozno zasleduje te dni dogodke v Moskvi. Tam se vrše razgovori in dogovori med Stalinom in zastopniki Finske, male severne državice, ki pravi, da se bo pač razgovarjal z Rusijo o bodočih medsebojnih odnosa, toda izjavila je že naprej, da se ne bo pokorila nobeni diktaturi. Eden vzrokov, da Roosevelt tako zanima usoda male Finske je ta, da je Finska edina evropska država, ki redno vsako leto plača obresti na svoj dolg Zed. državam in gotovo vsoto na glavnico.

Velike države, ki so v boljšem finančnem stanju, ne plačujejo svojih obveznosti, mala Finska pa. Taka dežela pač zasluži vse spoštovanje in je prav, da se Zed. države zanima jo za njeno usodo.

Ako se Finska upre zahtevam Stalina in pride do vojne, bo to zelo enostranska vojna, ker Finska gotovo ni v stanu kosati se z mogočno Rusijo na bojnem polju. Podlegla bo, čeprav bo žrtvovala svojega zadnjega moža na bojišču.

Ce pade Finska, so v nevarnosti druge škandinavske države. Toda tukaj pride lahko do preloma med Rusijo in Nemčijo. Nemčija dobiva skor polovico vse železne rude iz Švedske. Ce Stalin pograbl Švedsko, bo Nemčija zelo udarjena, torej je skoro gotovo, da bi tega Nemčija nikdar ne dovolila. Ako bi pa Stalin klub temu silil v Švedsko, potem bo Hitler videl, da hoče Stalin zaviti vrat i samemu Hitlerju.

Stalin je zaenkrat ustavil svoj pohod proti Balkanu. Za koliko časa, se ne ve. Za zdaj se je obrnil na jug, proti Turčiji. Ko bo enkrat tukaj vedel, pri čem da je, pa se lahko že pričakuje, da bo začel klicati v Moskvo zastopnike balkanskih držav, kakor je klical zastopnike severnih držav, ki so se mu drug za drugim uklonili.

Treba je samo počakati, kako se bodo sporazumeli na balkanski porcijski Stalin, Mussolini in Hitler. Kadar bodo ti edini, potem se bodo dogodki naglo razvijali.

Kaj pravite!

Roparja, ki je ubil in oropal človeka, so zasledovali oropniški in razpisali na njegovo glavo 1,000 dolarjev nagrade. Ko je ropar o tem zvedel, je ves užaljen pisal oblastem: "Kaj me preganjate? Saj ne bom nikogar več ubil in ne oropal! Kar sem pa pri oropanem dobil, je moje." — Tako pravi tudi Hitler.

Rev. M. Jager:

Kulturno razmišljevanje

Prva predstava Svetovidovskega odra v sezoni 1939-1940, "Beneški trojčki," je za nami. Igralci so se potrudili, čim bolj so se mogli. Ni bilo brez napak, pomanjkljivosti. Seveda, saj niso poklicni igralci, ki so študirali dramatiko. To so delavni fantje in dekleta, ki poleg svojega vsakdanjega dela po tovarnah in uradih, žrtvujejo svoj prosti čas, da se vežbajo v slovenščini, da morejo našim, iz starega kraja došlim dati lepo zabavo. Namente, da bi hodili po raznih zabavah lahke, morda celo dvomljive veljavne, se uče in vežbajo večer za večerom v lepih v plemenitih zabavah, v dramatiki. Mnogokrat jim je težko odtrgati se in posvetiti čas delu pri tem klubu, pa store to, iz navdušenja za stvar, iz spoštovanja do materinskega jezika. Več jih hodi v večerne šole poleg dnevnega dela v tovarnah in uradih; več jih hodi v višje šole, kjer dobivajo dosti domačih nalog, "homework." Kljub vsemu temu si odtrgavajo čas za vežbanje v slovenskih predstavah.

Koliko truda, da se pripravi predstavo! O, ne samo za režiserja, za vodjo igre, ampak prav tako za igralce in druge delavce, ki pomagajo pri odru. In vse to zastonj!

Da, zares zastonj, ne samo v tem pomenu, da nihče ne dobi za vse to delo niti centa, ampak skoro zastonj tudi v tem pomenu, ker ne dobre skoro nobenega priznanja tudi od ljudi ne! Obisk ob tej predstavi je bil sramoten! Več kakor ena tretjina dvorane prazna! In ko je že itak tako majhna. Nič ne bom prikral, naj se kdo smeje, nas delavcev ni treba biti sram, sram naj bo koga drugega!

Ali je vredno še gojiti kaj duševnega, kulturnega? Ali je vredno, da se naši tu rojeni fantje in dekleta mučijo s slovenščino in se je uče, ko pa naši v starem kraju rojeni ljudje tega skoro nič ne upoštevajo? Zelo majhen je odstek tistih, ki to upoštevajo, zelo majhen je odstek tistih, ki imajo kaj misla za kaj duševne zabave, za kulturne stvari. Nič si ne prikrivajmo resnice, nič se ne hvalisajmo samim sebe, to nam ne bo nič pomagalo. Čemu govoriti o "visoki kulturi" našega naroda, ko pa dejstva drugače govore? Odkrijmo si resnico, kajti spoznanje je prva pot k poboljšanju!

Bil sem absolutno prepričan, da bo dvorana razprodana. Kaj pa je to: 267 sedežev, za toliko faro, kakor je naša! Res bo igra dvakrat, še prihodnjo nedeljo, toda ali je preveč pričakovati 534 ljudi, ko jih je tisoč v fari? Ali je res med našim ljudstvom tako beraško malo s misla za kulturne priredite? Pa je bila ta predstava še celo komedija! Kaj, ko bi bila na sporednu drama, žaloigra? Zares, meni se smilijo naši fantje in dekleta, ki so se toliko trudili, doma se učili s težavo slovenskih stavkov, dolge večere prebili pri nič kaj zabavnih vajah, nataža in je pa zagledali pred seboj—cele vrste praznili stolov! Sijajno! Skoro jim ne bi mogel zameriti, ako ne bi bili več voljni trudit s slovenskimi predstavami. Čemu se še naprej ubijati?

Kako lepo reklamo ste nam dali za to predstavo, g. urednik! Prav lepa vam hvala! Saj pa — pomagala ni nič! Vseeno ste pokazali najboljšo voljo. Hvaležen sem vam! Zares, nič ne koristi bobnati in bobnati. Naznani in ljudem, Naznani in ljudem,

ki se zanimajo za slovenske kulturne prireditve, to zadostuje! Prišli bodo. Žal, žal, da je teh tako malo!

Torej prihodnjo nedeljo ponovimo "Beneške trojčke." Vabimo, vladljivo vabimo, silimo pa nikogar. Kdor bi se imel dolgočasiti, naj raje ne pride. A gledali zadnjo nedeljo-pravijo—se niso dolgočasili! Dost je bilo smeha in zabave! Nočemo miloščine, temveč skušamo in želimo vam dati zabave, vredne vašega denarja!

Vstopnice, rezervirane in ne-rezervirane, so v predprodaji pri Novak's Confectionery trgovini. Kdor prej pride, prej melje!

Joseph Poznik za Vehovca

Tem potom se želim prav iskreno zahvaliti vsem mojim priateljem in volivcem za glasove in podporo v primarnih volitvah, kot kandidat za councilmana 32. vardi. Zavedam se, da brez številnih priateljev, ki so mi stali na strani, ne bi dobil tako lepo število glasov, to še, ko sem prvih kandidiral za councilmana.

Pri glavnih volitvah meseca novembra bom oddal moj glas za sedanjega councilmana Anton Vehovca; želim da moji priatelji naredi isto. Napeti moramo vse sile, da ponovno izvolimo Slovenca za councilmana v 32. vardi.

S spoštovanjem in zahvalo, Joseph R. Poznik.

Slavnost v Euclidu

V Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. bomo preobslavljali dva dni. V soboto večer ob 8. uri se bo kazalo slike skupnih mladinskih pevskih zborov iz Clevelandu, posnete za časa koncerta v Pittsburghu, potem bo domača zabava. Vstopina bom sam dobitna za sedanjega councilmana Anton Vehovca; želim da moji priatelji naredi isto.

Napeti moramo vse sile, da ponovno izvolimo Slovenca za councilmana v 32. vardi. S spoštovanjem in zahvalo, Joseph R. Poznik.

Kdo torej, France, gleda, kdo je kdo in od kod pride?

Priznanje smo dali vsem, ki so opomogli pri programu in posetili koncert, ko bi te pa videl, predno je zastor šel gor, bi te ravnotako omenil. Bil si zraven in tebi je v čast, kot posamezniku in zastopniku lista, pri katerem si uposlen.

Kdo je kdo in od kod pride?

Napredno bo dobitna za občajna solata in so slednji prišli na to, da se ta pojavi pri solati opaža pač zato, ker je dolgodnevna rastlina, to je, potrebuje veliko svetlobe in čim več svetlobe ima, tembolj njen notranji razvoj prehiteta v njen rast. Povsem nekaj drugega pa opažajo pri fižolu, ki je znani pod imenom "soja" in je ena izmed tistih rastlin, ki kmalu postanejo zelo pomembne za narodno gospodarstvo. Soja daje seme kot fižol, olje, moko—vse na njej je porabno. Je pa kratkodnevna rastlina in prav zato je pri njej razložili takoj skromno zadevico kot je običajna solata in so slednji prišli na to, da se ta pojavi pri solati opaža pač zato, ker je dolgodnevna rastlina, to je, potrebuje veliko svetlobe in čim več svetlobe ima, tembolj njen notranji razvoj prehiteta v njen rast. Gostilničar je opazil obisk še zjutraj in je ugotovil, da ima 9000 din skode. Orožniki iz Kamnika so na delu, da izsledijo vložilce, ki bodo govorili skupali nekatere ukradene predmete spraviti v denar.

S poskusili so prišli že tako daleč, da umetno lahko pospešijo zorenje, kar je velik uspeh, ker je človek tako rekoč gospodar, kdaj bo žetev.

Zrno še pred setvijo umetno pripravijo v temi. Poskusili so namreč pokazali, da s tem obdelana in pripravljena zrna vzveto, oziroma dozore do osem mesecov prej ko navadna zrna. Zadostovalo je, da so vsakdanje osvetljevanje skrčili od 15 ur na 12 ur in soja je dozorela dva meseca prej. Pač nedenadno odkritje za nas, ki mislimo, da rastlina tembolj uspeva, čim več ima svetlobe in sonca. Toda ti pojavi kažejo pomembne izjeme. Še bolj nedenadno pa je, da se ta lastnost predčasnega kaljenja in dozoritve v umetno obdelanem semenu podeluje—do četrte seteve! In kar je dodajanje teme pri kratkodnevnih rastlinah, nekaterim je vse to "prazna vera," toda razširjena je po vsej Evropi in Ameriki in tisti, ki imajo veliko opraviti z lesom ali vrtnimi nasadi, se je drže kot starega pravila. Morda so pa le tu zadaj kaki skriveni vplivi tiste lune, ki tako vztajno spremlja zemljo in v kateri je še toliko ugank.

V resnici to staro vero potrjuje več dejstev, ki jih ni mogče kar tako zavreči.

Skušnja namreč kaže, da se se staro, srednjeveško pohištvo, leseni kipi in leseni deli stavb iz davnih dob dobro drže, dočim mnogo mlajše pohištvo, na primer iz druge polovice 19. stoletja, ki ni staro niti sto let, mnogo hitreje razpadajo. Ta pojav je zelo zanimiv, da bi človek verjel v sta-

Otroci SO iz vseh strani!

Ko bi trešilo iz jasnega neba, se bi ne tako začudil kot sem se ob čitanju "Lepo je pela mladina," izpod peresa F. T., reci Frank Turek. Hvala za hitro oceno in vse prijazne besede, posebno za spodbudo.

Se sedaj ne razumem, kako je Frank zamogel napisati tole:

"Prosil bi, da se zaveda tega tudi otvoritelj tega programa, ker pri teh zborih so otroci iz vseh strani in NE SAMO OD ENE, in se sploh ne sme gledati, kaj je kdo in ker mladina tega ne pozna, torej pričakujemo tudi od starejših, da jaj kakega ne bodo cepili v njihova mlada srca."

NEKRIV!—to je vse, kar lahko rečem. G. Turek-u pa bodo pojasnjeno, da parola pri ZDRAVJENIH MLADINSKIH PEVSKIH ZBORIH JE bila in še vedno bo: nobenega barvanja otrok; hodili bomo po sredi—peli in gojili slovensko pesem v tujini, pa nič drugega. Kaj sem torej zakril?

O, da, povedal sem in dal obrazki v slovenskih botanika (rastlisljovje) še ne ve zadovoljivega odgovora na te pojave, so vendar tu in dajo nekaj služiti. Morda je to nekaj podobnega kot pri naši solati, ki "strelja" ali—kakor ponekod pravijo—"znori." Dolgo so se znanstveniki ukvarjali s tem vprašanjem, da bi si razložili tako skromno zadevico kot je običajna solata in so slednji prišli na to, da se ta pojavi pri solati opaža pač zato, ker je dolgodnev

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Računati moramo, da bodo šele prišli, ko bo master Lange legal spät. Tako vsaj so pravili ogledniki.

Kako se zapirajo dvoriščna vrata, master Lange? Z zapahom?"

"Ne, s ključem, kakor vsa moja vrata."

"Dobro! Tudi kukluksarji bodo to vedeli. Zato kalkuliram, da so se oskrbeli z vetrini. Vsaj nedopustno neumnost bi bili zatrepljeni, če bi se ne bili oskrbeli. V svoji družbi imajo gotovo ljudi, ki so ključavnici in ki se razumejo na vetrini."

Prišli bodo skozi vrata. S tem moramo računati. Posvetovati se torej moramo, kako jih bomo sprejeli."

"S puškami, seve! Streljali bomo enostavno."

"In kukluksarji bodo streljali na vas, sir! Pa če bi jih tudi v tem pričakovali! Bliski vaših pušk jim bo izdal, kje tičete."

Ne bomo streljali. Kalkuliram, da bi bila prava slast za nas, če bi jih takole vse lepo polovili brez strela in udara!"

"Kako mislite to narediti?"

"Prav nič ne bo težko. Skriveno se v hiši. Vetrini imajo, odprli si bodo vrata in vstopili. In ko bodo vsi v sobi, zaklenemo vrata za njimi, pred vrata in k oknu pa postavimo straže. Ne bodo mogli ven pa se bodo moralivdati. Kaj bomo nadalje z njimi naredili, to naj določi oblast."

Stari Nemec je majal s svojim glavo in ugovarjal. Old Deathov načrt da se ne da izvesti, je pravil, in slej ko prej da je treba vse lobove enostavno posreleti.

Na njegove besede je Old

Death pomežkal in djal obraz v take čudne gube, da bi se mu bili gotovo vsi smejni, če bi ne bil položen takoj zelo resen.

"Zakaj se tako režite, sir?" ga je vprašal Lange. "Ali vam ne ugaja načrt vašega starega znanca?"

"Prav nič mi ne ugaja, master! Njegov predlog bi bil sicer zelo praktičen in lahek, se zdi. Kalkuliram pa, da bi se zgodilo čisto drugače, nego si mislite. Kukluksarji bi bili vredni palice, ne pa svina, če bi res storili, kar vaš prijatelj pričakuje. Misliš namreč, da bodo vti lepo po vrsti prišli v sobo in se postavili pred naše puške —. Če bi to storili, so njihove glave polne prazne slame."

Prepričan sem, da bo drugače.

Narabilo bodo z vetrinom odklenili dvoriščna vrata pa poslali enega ali dva naprej, da vidijo, kak je položaj v sobi. Tista oglednika bi seveda lahko ustrelili, drugi pa bi čuli strelenje in jo jadrono popihali, si poiskali pomem in spet prišli. Ne, sir, tako ne pojde! Vse prav vse moramo pustiti v sobo in jih poloviti v past.

Za ta svoj načrt pa imam še tudi druge razloge. Če bi bil namreč vaš načrt tudi izvedljiv, bi mi moje čutenje in mišljenje branilo, da gladko in kratko postrelim celo kopo ljudi in jih posljem v smrt, pa jim niti trenutka ne dam časa, da bi pomisili na svoje grehe. Mešurs, ljudje smo in kristjani smo!

Braniti se hočemo zoper te ljudi, poskrbeti hočemo, da nikdar več ne bodo prišli, pa to lahko dosežemo tudi na drug način, ki je manj krvav.

Zato vam takole povem. Ako jih res mislite postreliti kakor čredo divjih kozul, storite to! Midva, moj tovarš in jaz, se tegata morenja ne bova udeležila.

šla bova pa si drugod poiskala streho za nočjo, da nama ne bo treba z grozo misliti na tako krvavo dejanje."

Prav iz duše mi je govoril. In tudi pri drugih so njegove besede zaledle.

Prikimovali so si in stari Ne-mec je dejal:

"Kar ste tule povedali, sir, je seveda zelo tehtno. Mislit sem, da bi te lobove za vedno prepodili iz La Grange, če jih nocoj sprejememo, kakor sem predlagal. Nisem pa pomislil na odgovornost, ki bi si jo s takim kravim dejanjem nakopal.

Rad bi soglašal z vašim načrтом, če bi le vedel, da nam uspe."

"Vsak, tudi najlepši načrt se utegne izjavljeni, sir. Zato vam ne morem vnaprej obljubiti, da bo uspel ravno moj načrt. Toda ponavljam vam, da ni samo človeški, ampak tudi najpametnejši, če jih pustimo v sobo in žive ujamemo.

Pa še tole pomislite! Če jih postrelite, si nakopljete sovraščto vsega klana. Maščevanje vam bodo prislegli in ne samo tukajšnji kukluksarji, cela tajna družba bo na nogah, da osveti svoje člane. Ne samo da se jih ne bodo iznebili, še vse več jih bo prišlo v La Grange. In prej ne bo miru, da vas bodo vse pobili!

Svetujem vam, sprejmite moj predlog! Najboljši je, ki si ga morete zamisliti. In ker ne sremo mnogo več čakati in ker moramo nemudoma vse pripraviti kar je treba, da načrt uspe, pojdem sedaj okoli hiše, da malo pogledam po nasprotniku. Morebiti opazim in slišim kaj zanimivega."

"Ali ne bi rajši te misli opustili, sir? je prosil Lange.

"Zakaj?"

"Nevarno je. Sami ste rekli, da so postavili straže. Opazili bi vas in —."

Stari scout se je zarežal.

"Mene —? Opazili —? Kaj takega mi še nihče ni povedal! Old Death bi naj bil 'tako neumen, da bi se dal videti, ko zarezuje sovražnika, pa najsi je že za hišo ali na preriji ali pa kjer-koli —? Master, semešno! — Kar rajši ne govorite o tem!"

Ako imate košček krede, mi načrtajte tloris hiše in dvorišča tule na mizo, da bom poznal pokoj zunaj. Tema je bila, ko smo prišli, pa nisem niti videl. In potem mi bodo odprli dvoriščna vrata, jih za menoje zaprili in pri vratih počakali na meni. Ne bom potrkal, ko se vrne, le popraskal bon: po vratih. Če bi torej čuli trkanje, nisem jaz, ampak kdo drug, in ne seme te mu odpreti."

Lange je poiskal kredu in narisal na mizo lego hiše in dvorišča. Old Death si je risbo natanceno ogledal in se začovoljno zarezal. In nato sta šla. Lange ga je spremljal, da mu odpre vrata in jih potrebuje za njim.

Bila sta že pri vratih, ko se je Old Death obrnil k meni in dejal:

"Sir, ali ste že kedaj koga zalezovali?"

"Ne še," sem odgovoril. Winnetou mi je svetoval, naj Old Deathu ne izdam svojega imena in tudi ne svoje bližnje preteklosti. Ubogal sem in se zatajil.

"Lepa prilika se vam nudi, da vidite, kako se taka reč naredi. Ako hočete z menoj, pa pojrite!"

"Ne, sir!" je ugovarjal Lange. "Preveč bi tvegali! Sam je priznal, da ničesar ne ve o zarezovanju. Če je le malo neprevredno, da bo straža opazila ali vsaj slišala in vti naši lepi načrti bodo za nič."

"Neumnost! Ne poznam še sicer tegale mladež masterja dolgo, pa toliko že vem, da bi po vsej ceni rad bil kedaj dober westman. Potrudil se bo, ne bo se izdal.

(Dalje prihodnjic)

Newburške novice

V nedeljo se gre za zvonove

Prihodnjo nedeljo večer pridejo igrači iz sosedne fare St. Catherine in bodo igrali v naši dvorani za nove zvonove. Igra je sicer angleška, toda, ker je smeršna in nekako "strahovita," to se pravi, straši med igro, jo bo lahko vsak razumel. Gre se pa zato, da naberemo, kar več mogoče, za naše nove zvonove. Ako jih se da ne bomo dejali notri, potem bo preteklo boge koliko let predno se zopet lotimo tega. Sedaj je čas, ker bo stolp odprt in vsa prizračna načrt se moramo ravnati letos. V soboto in nedeljo zidarji ne delajo; takrat ni ropota.

Danes teden zjutraj ob 5. se prizračna načrt 40-urna pobožnost, katero bomo držali na prenehoma skozi 40 ur, to se pravi v soboto cel dan, potem celo noč in v nedeljo večer do 9. To je edini način, po katerem se moremo ravnati letos. V soboto in nedeljo zidarji ne delajo; takrat ni ropota.

Cela fara se mora organizirati za to veliko molitev in češčenje. Oba dneva bodo slovenski in angleški govorji zvezcer. O polnoči med soboto in zadnjega kota. Pridite vse in pokažite s tem, da hočete imeti zvonove sedaj. Če bo dvorana polna, bomo zvonove naročili takoj v pondeljek, ker imamo vse dogovore že v redu.

Kdo ve, kje ga čaka

V četrtek se je peljal Joseph Stanis iz St. Catherine St. z avtom svoje sestre. Kaj je bilo vzrok, da je zgubil kontrolo, ne vem. Zadel je s tako silo, da so nezavestnega prepeljali v bolničko, kjer je prav kmalo na to izdihnil brez, da bi se je zavedel. Kako hitro se vse spremeni! Danes si zdrav in delač načrt, kaj bo vse storil, kaj boš govoril, in kako se boš zavabal. Pa se hipo pojavi smrt tako nepričakovano in te vrte tja pred sodni stol božji v trenotku. Večnost se je pričela zate. Posvetne reči te ne brigajo več. Vsi tvoji načrti, morda že na pol izpeljani, ostanejo za vedno taki, kot si jih pustil. Zato pa pravi Zveličar: Bodite pripravljeni, ker se ne veste ne ure, ne dneva." Joe Stanis je pojavil na našo šolo. Star je bil 27 let. Njegovi sorazredniki, naj se, če le mogoče, udeležijo pogreba v pondeljek ob 9. R. I. P.

Mr. Gregorij iz Chicago je bil na obisku

Nek velik človek, ki ga še nismo videli poprej na naših ulicah, se je pokazal z par utrak. To je bil Mr. Gregorij iz Chicaga in je zato poznan, ker je spisel v angleškem kratek življenjepis o škofu Baragi. Gregorij ima to posebnost, da gre vsake počitnice stikat po raznih knjižnicah, za slovensko zgodovino. Marsikaj je že prišlo izpred njegovega pereza ali pa ustnega izročila na dan, da je po poklicu neke vrste inženir. Zadnja leta se je ponosno zanimal za škofa Baragovo zgodovino. Zelo zanimive stvari nam je pripovedoval o raznih slovenskih misjonarjih, katerih zgodovino in delovanja je našel popisano po raznih knjižnicah. Mr. Gregorij je bil v popolni osamelosti. Ta vdolbina, "Postelja sv. Kevina" meri skoraj 1½ m v kvadratu in ni zadostni visoka, da bi mogel človek pokonci stati v njej. Tja noter moreš priti le tako, da se pripelješ s čolnom od severne obale in se, držeč se vrvi, vzempiš po strmih stopnicah po pečini navzgor.

Član glavnega cerkvenega odbora

V nedeljo ob 11. je seja, pri kateri moramo urediti več važnih zadev. Seja se torej prične točno ob 11. Bodite vse na mestu.

Whither, Young Ladies?

Damon Runyon in a recent column made the observation that profanity was on the increase among the ladies. Mr. Runyon is right, although he seems to condemn the silly practice only as being offensive to the rules of etiquette or good taste. For a Catholic, etiquette is only of secondary importance. The first and the most weighty reason for refraining from profanity; from cursing and swearing, is the second commandment of God: "Thou shalt not take the name of the Lord thy God in vain."

I know what the ladies would say if they saw me writing this. Their contention would be: "We learned all that from men." We admit that, there is far too much of foul language among men, especially among the younger set, who seem to think—as stupid as the idea is—that the use of profanity makes them greater and more important in the eyes of their colleagues. But that is a very poor excuse for the ladies proffer.

The Lord gave us guiding voice, a conscience, and also reason to go by. That same reason tells us when we have found something of value and hence, we do not pick up every object that we see by the way-side as we are going about our daily tasks. When you go to work, you do not pick up the first thing that you meet with or see? You do not. But if you see anything that looks precious; that looks like money, gold, or something that looks useful, then you stop, inspect and act accordingly. Why then, should you, young people, pick up and make a practice of using foul language, profanity, dirty stories, vulgar expression, of which you know without fail, that they are more than worthless? They are sinful, uncultured and very debasing? The widespread godlessness and immorality, whose sole purpose it is to rid you of every thought of God, are behind it all. They call the telling of dirty stories and the use of profanity "cute," and women, who some years ago would have been shocked by such rot, now believe it "dashing." It is "dashing," it will dash then to hell.

the first thing that you meet with or see? You do not. But if you see anything that looks precious; that looks like money, gold, or something that looks useful, then you stop, inspect and act accordingly. Why then, should you, young people, pick up and make a practice of using foul language, profanity, dirty stories, vulgar expression, of which you know without fail, that they are more than worthless? They are sinful, uncultured and very debasing? The widespread godlessness and immorality, whose sole purpose it is to rid you of every thought of God, are behind it all. They call the telling of dirty stories and the use of profanity "cute," and women, who some years ago would have been shocked by such rot, now believe it "dashing." It is "dashing," it will dash then to hell.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Majhna kapela ob skali pa je bila kmalu premajhna za množico vernikov, ki so se stekali semkaj. Zatorej so na vzhodnem jezerskem bregu sezidali "lepo cerkev," imenovan tudi "cerkev Rifeart." Trenaj bi svetnika izvabila niz dol, da bi se stalno naselil med vernikov. Krog te cerkev so sklopili celico, kamenitno kočo, ki je okrogla kakor čebelji panj in je to način starega irskega stavbarstva.

Za čast in poštenje

(ROMAN)

Toda tudi človeška vztrajnost ima svoje meje. Kadar postanejo napori previški, tedaj pride trenutek, ko se telo odpove, dasi je volja še močna.

Ko je skušala Marie-Anne znova se podati na pot, je dognala, da so jo zapustile skoro vse moči; njene napete noge je niso več držale kvišku, njeni udje so se podali, v glavi se ji je vrtelo, in silna, skoro ledena tišina jo je stiskala okoli srca.

Maurice in stari vojak sta bila primorana podpirati jo, da, celo nositi jo. K sreči niso bilidalec od vasi, in zvonik vaške cerkve jim je že klical dobrodošlico, ko se je naredil dan.

Kmalu so begunci lahko začeli razločevati posamezne hiše, ko se korporal mahoma ustavi in zakolne.

"Tristo milijonov!" vzklikne. "Kaj pa moja uniforma?! Če se v tej opremi pojavim v vasi, zbudim takoj pozornost. Predno dobimo priliko, da se dobro vse-demo, nas bodo laški orožniki že aretilali."

Možakar premišljuje in strašno hiti vihati brke, potem pa bruhne na dan z glasom, katerega bi se moral sleherni ustrašiti:

"Vse kar je prav. Prihodnji kmet, ki pride po potu —"

"Toda jaz imam denar," ga prekine Maurice, ko pokaze na pas, ki je bil napolnjen z zlatom, s katerim se je preskrbel na večer vstaje.

"Ha, srečni smo!" pravi Bavois. "Dajte mi nekoliko od tega, da poiščem kako trgovino v predmetiju, kjer si lahko kupim obleko."

Bavois odide in ni trajalo dolgo, ko se vrne, oblečen v obleko bogatega kmeta, ki mu je popolnoma pristojala. Njen drobni obraz je bil skoro popolnoma skrit pod ogromnim, širokokrajnim klobukom.

"In sedaj, četa, naprej, kora-kaj!" reče Mauricu in Marie-Anne, ki sta ga komaj spoznala v novi obleki.

Mesto, kamor so dospeli, se je zvalo Saliente, kot so čitali na neki ranti pred vhodom v mesto.

Cetrti hiša potem, ko so do-spli v mesto, je bila gostilna. Takoj so vstopili in prosili go-spodinjo, da pomaga Marie-Anne v posebno sobo, kjer naj ji postreže, da se poda v postelj.

Gospodinja je ubogula, docim sta Maurice in korporal stojila v obednico, kjer sta naročila jedila.

Na mizo so sicer prinesli zahitevana jedila, toda pogledi, s katerimi so zrli gostje na oba, nikakor niso bili prijazni. Očividno je bilo, da so ljudje nekaj sumili.

Okoli njiju se je potikal neki visok mož, ki je bil najbrž lastnik velike gostilne. Končno dobi ugrodno priliko, da ju vpraša po imenih.

"Ime mi je Dubois," odrvrne Maurice, ne da bi se kaj obotavljaj. "Potujem po opravkih in takujak je moj najemnik na kmetiji."

Ta odgovor je nekako zadovoljil gostilničarja.

"Kakšne posle pa vodite?" se glas naslednje vprašanje.

"Prišel sem v to deželo rado-vednih ljudi, da kupujem mule," se smeje Maurice in se udari po pasu, kjer je bilo zlato.

Ko sliši cvenk zlata se gostilničar priklone in dvigne svojo čepico. V onotnih okrajih je bila glavna industrija reja mul. Ta meščan je bil sicer še zelo mlad, toda imel je dobro nabasa-no močno, in to je zadostovalo.

"Oprostili mi boste," nada-

Zenska uboga. Radovedno za-žne Marie-Anne stikati po žepih obleke.

Od veselja skoro zakriči, ko dotiplje pismo.

Hirod opre zlepko in bere počasi, dvakrat, potem pa oma-hne na blazine in se spusti v jok.

V strahu se ji približa Mauri-ce.

"Kaj se je zgodilo?" boječe vpraša.

Izroči mu pismo in reče: "Či-taj!"

Chanlouineau je bil priprost kmet. Vso svojo vzgojo je dobil po nekem starem vaškem mojstru, v katerega šolo je za-hajal skozi štiri zime in ki se se-veda ni dosti brigal za napredek otrok.

To pismo, ki je bilo pisano na najbolj priprosten kosu papi-rija, je bilo zapečateno z ogrom-nim mlincem, katerega je kupil od nekega trgovca v Sairmeuse.

Pisava je bila težka in treso-ča. Izdajala je neokorno roko moža, ki je bila bolj vajena vo-diti pljub kot pa pero.

Vrstje so skakale in švigale na vse strani in o pravopisu seveda ni bilo govora.

Toda motil se je. Videti je bilo, kot bi vsi viri življenja v njej usahnili. Ni se zdelo, da bi trpela, toda ostala je v neka-ki smrtni omotici, iz katere je niso mogli prebuditi. Govorili so z njo, toda odgovora niso do-bili. Ali je slišala, razumela? Nihče ni vedel.

K sreči je bila mati lastnika gostilne prijazna, iskrena stara ženska, ki se ni premaknila od ležišča, kjer je počivala Marie-Anne. V gostilni so jo vsi kli-cali "mama Dubois."

Bilo je proti večeru tretjega dneva, ko je Marie-Anne izgovo-rla prvo besedo.

"Ubogo dekle!" je stokala. "Ubogo, sirotino dekle!"

Govorila je o sami sebi.

V enakih kritičnih trenutkih, ko človeški razum deloma in za-časno otemni, se ji je zdelo, da je bil nekdo drugi že vse teh nesreč, na katere se je polagoma vracač njen spomin. Zdelo se ji je, da je vse bilo kot neke nezno-sje sanje.

Koliko strašnega in usodepol-nega se je zgodilo od one nedele v avgustu, ko je korakala z očetom v cerkev in je slišala, da se je vrnil vojvoda Sairmeuse!

In vse to se je zgodilo šele pred osmimi meseci.

Kakšna razlika med onimi dnevi, ko je srečno živila v kras-nem Sairmeuse gradu, o kate-rejem je mislila, da je njega gospo-darica, in med sedanostjo, ko se je znašla v borni sobi ponu-žne kmečke gostilne in ima za strež-nico staro žensko, katere ne po-zna in nima drugega čuvaja kot starega vojaka — ki je pobegnil od armade, katerega živiljenje je bilo v neprestani nevarnosti — in varstvo njenega ljubimca, ka-terega ustreljijo, kakor hitro ga dobijo v pest!

In v teh ruševinah dragocenih stremljen, njenih upov, njenih sreč in njene bodočnosti, si ni mogla ohraniti niti svoje časti.

Toda ali je ona sama odgovor-na za vse to? Kdo ji je vsilil za-sovraženo ulogo, katero je igra-la z Mauricem, Martijalom in Chanlouineau?

Ko je šinilo ime slednjega skozi njene misli, se naenkrat pojavi pred njo prizor v jetniški celici.

Chanlouineau ji je dal pismo in pri tem rekel:

"To boste čitali, ko mene več ne bo."

Sedaj pismo lahko prečita, ko je on padel pod kroglasti voja-kov. Toda kaj se je zgodilo s pismom? Od trenotka, ko je pismo dobila, pa vse do danes, se ni nikdar spomnila na pismo.

Dvigne se v postelji in z ne-kakom zapovedovalnim glasom reče:

"Moja obleka," pravi stari strežnici, ki je sedela poleg nje. "Dajte mi mojo obleko."

'Z Bogom, z Bogom, Marie-Anne.'

Tudi Maurice dvakrat prebe-re pismo, predno ga vrne Marie-Anne, to pismo, iz katerega vsa-ke besede je sijala nebeška strast.

Za trenotek molči, potem pa reče s skoro hripavim glasom:

"Ponudbe ne smeš zavrnilti, kajti naredila bi mrtvemu krivi-co."

Maurice je bil tako ginjen, da svojih čustev ni mogel skriva-ti in je opotekajoč se zapustil so-bo.

Ko je primerjal samega sebe s tem junakom, se je zdel sam sebi neznaten, brez pomene. Sve-ta nebesa! Kaj će začne tudi Marie-Anne enako misliti! Ka-mo more tekmovati s spominom take plemenitosti in heroičnega požrtvovanja!

Chanlouineau se je motil. Skoro gotovo je včasih lahko ljubosumen tudi na one, ki v grobu počivajo!

Toda Maurice se je zelo tru-dil, da je skrival svojo bojazen ter žalostne misli, in tekom dni, ki so sledili, je prihajal v sobo k Marie-Anne vselej z veselim, toda mirnim obrazom.

K nesreči se zdravje ni vrnilo Marie-Anne. Sicer se ji je vrnila polna duševna zmožnost, to-diba je brez telesne moči. V postelji niti sedeti ni mogla. Maurice je bil primočan opusti-ti vsako misel na nadaljnjo potovanje, dasi je čutil, da mu tla gorijo pod nogami v Salientu.

Trajajoča slabost je začela končno vznemirjati tudi staro strežnico. Njeno zaupanje v zelišča, katera je nabirala ob mesečni svetlobi, je bilo precej omajano.

Pošteni Bavois je bil prvi, ki je nasvetoval, da se poišče zdravnik in se ga vpraša za nasvet. Sam se je ponudil, da v tem gnezdu divjakov, kot se je izjavil, poišče izobraženega doktor-jaka.

Da, dobil je v resnici večega zdravnika, prav bližu gostilne, mož, ki je imel precejšnje zmožnosti. Svoječasno je bil prisli-jen bežati iz Milana radi politič-nih homatiij in je našel končno mirno zavetje v Salientu.

Poklicani zdravnik je tudi takoj prišel. Bil je eden onih mož, katerih starost je težko pogoditi. Preteklost je začrtala na nje-govem obrazu globoke brazde, to-da njegov pogled je bil še vedno bister in prodirajoč kot njegov nož.

ZELE COAL CO. vsakovrstni premog pri 18320 Lanken Ave. KENmore 2525. PHILLIP ZELE, lastnik.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

A. MALNAR CEMENT WORK ENDicott 4371 1001 E. 74th St.

FR. MIHČIČ CAFE 7202 ST. CLAIR AVENUE ENDicott 9359 Night Club

1% pivo, vino, žganje in dober pri-grizek. Se priporočamo za obisk

Odprt do 2:30 zjutraj

ZA DOBRO PLUMBING IN GRETJE POKLICITE

A. J. BUDNIČ & CO. PLUMBING & HEATING

7207 St. Clair Ave.

Tel. HENDERSON 3289

976 E. 250th St.

Res. MULBERRY 1146

Frank Klemenčič 1051 ADDISON ROAD Barvar in dekorator

HENDERSON 7757

JUNIORS' BULLETIN BOARD

BASKETBALL PRACTICE BEGINS TUESDAY

The Junior Holy Name boys will open up their basketball season early this year, by starting right in this Tuesday night. Because Miss Edwars, the superintendent of Rainey Institute, was very kind and generous, she reserved the gym every Tuesday night from 7 till 8 o'clock especially for our society.

Every Junior is eligible and welcome to come down this Tuesday night at seven o'clock. Get your tennis shoes and join in on the fun.

After a month of practice, during which the managers will organize their teams, regular games will be held weekly. Our Junior Holy Name Basketball League should be in action this November already.

Particularly the four Juniors that volunteered to be managers are urged to attend the initial practice this Tuesday.

SWIMMING SESSION MONDAY

Monday evening at seven o'clock the Juniors will have a swimming pe-riod at the St. Clair Bath House.

Last Monday night seventeen Juniors had a swell time in the pool. Let's beat that attendance this week.

NOTICE COMMITTEE!

Besides planning other important activities, plans for the 1940 Minstrel Show will be discussed at the Committee meeting this Monday at 7:30 in the Holy Name room. All boys on the committee are expected to be present.

ALL AROUND TOWN

SDD "ZEGNANJE"

Just a reminder folks. Come to the "Zegnanje" Saturday and Sunday, October 14 and 15.

Here's part of the menu which you should enjoy:

Struklje—dumplings.

Potica—Slovenian nut bread.

Krofi—raised doughnuts.

Flancati—crullers.

Polenta—fried cornmeal.

Gulaž—goulash.

Roast chicken.

Dancing Sunday evening to Kri-stoff Brothers Orchestra.

SLOVENIAN SOCIETY REPORTER

RECOVERING

Miss Christine Erzen, 1104 East 72 street, is convalescing at Glenville Hospital after an appendicitis opera-tion. Friends are invited to visit her.

NEW YORK DRY CLEANING

Beros Studio FOR FINE PHOTOGRAPHS

6116 St. Clair Avenue

vogal St. Clair Ave. in 67. St.

—Every Convenience—

Tel. ENDicott 0670

—

—

—

—

—